

EKOlogiczne pogranicze EKOlogické pohraničí

Publikacja wydana w ramach realizacji projektu pn. „Ekologiczne pogranicze” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Pradziad.

Publikace je spolufinancovaná z prostředků Evropské unie prostřednictvím Evropského fondu regionálního rozvoje, Operačního programu Interreg V-A Česká republika-Polsko v rámci mikroprojektů Euroregionu Pradziad. Název přeshraničního projektu: „Ekologické příhraničí”

Starostwo Powiatowe w Nysie
ul. Piastowska 33
48-300 Nysa

Referat Promocji / Oddělení propagace
e-mail: promocja@powiat.nysa.pl
www.powiat.nysa.pl
www.facebook.com/starostwonysa

Partner projektu:

Město Zlaté Hory
nám. Svobody 80
793 76 Zlaté Hory
www.zlatehory.cz

**Stowarzyszenie Gmin Polskich
Euroregionu Pradziad**
ul. Klasztorna 4, 48-200 Prudnik
tel. 77 438 03 80, www.europradziad.pl

Redakcja / Redakce: Drukarnia SADY
Tekst / Text: Izabela Kicak
Zdjęcia / Fotky: Izabela Kicak, Krzysztof Miśniakiewicz,
archiwum Starostwa Powiatowego w Nysie
Tłumaczenie / Překlad: Drukarnia SADY

Opracowanie graficzne i druk / Grafická úprava a tisk:
Drukarnia Sady - Zenon Gil • Osiedle Sady 2, Krapkowice 1
tel.: +48 77 466 70 24 • www.sady.net.pl

Serdeczne podziękowania dla partnera projektu – Miasta Zlaté Hory
za pomoc przy tworzeniu przewodnika.
Srdečně děkuje partnerovi projektu - městu Zlaté Hory za pomoc při zpracování
průvodce.

ISBN 978-83-63015-41-1

© Copyright by Starostwo Powiatowe w Nysie

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY
Nakład: 2000 egz.
Wydanie I
Nysa 2021

EXEMPLÁŘ ZDARMA
Náklad: 2 000 výtisků
1. vydání
Nysa 2021

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa. Przekraczamy granice

**PRÉKRAČUJEME HRANICE
PRÉKRAČUJEME
2014–2020**

**EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO**

Mam przyjemność oddać w Państwa ręce publikację prezentującą jedno z najbardziej malowniczych miejsc pogranicza nysko-jesenickiego, jakim są Góry Opawskie. Gęsta sieć szlaków turystycznych, w tym bardzo ciekawe ścieżki dydaktyczno-przyrodnicze czy trasy dla rowerów górskich sprawiają, że każdy miłośnik gór i aktywnego wypoczynku znajdzie tu coś dla siebie. Publikacja powstała w ramach realizowanego przez Powiat Nyski we współpracy z Miastem Złaté Hory projektu transgranicznego pn. „Ekologiczne pogranicze”.

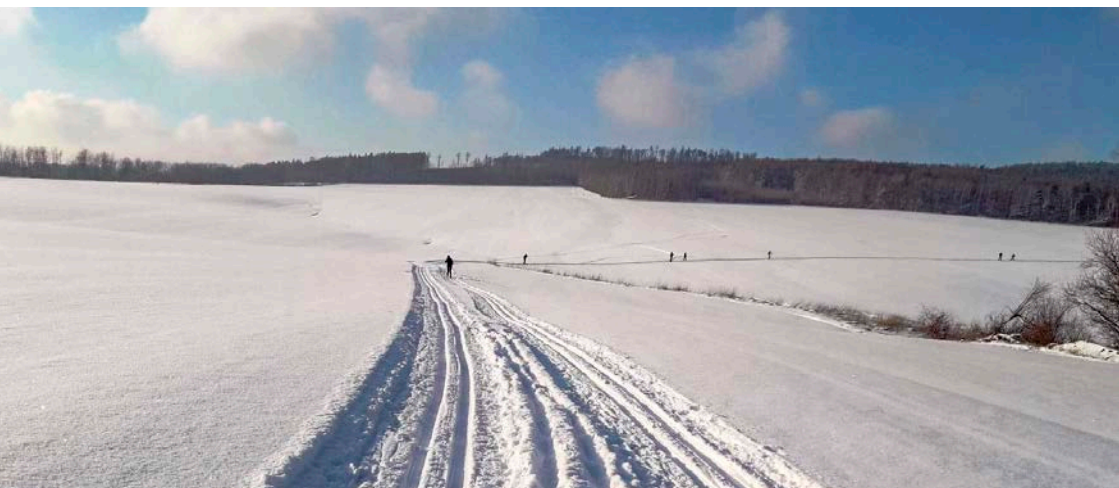
Niezwykle ważną częścią naszej publikacji jest poradnik kulturalnego i ekologicznego turysty. Podążając szlakami turystycznymi

Gór Opawskich zawsze pamiętajmy o tym, że jesteśmy tutaj gośćmi, a gospodarzami zwierzęta, drzewa, kwiaty, grzyby... i że należy im się szacunek. Nie niszczy, nie zostawiamy śmieci, bo niszcząc przyrodę, niszczymy siebie. Bądźmy również mili dla mijających nas turystów, powitajmy ich na szlaku tradycyjnym „dzień dobry”.

Mam nadzieję, że przygotowana przez nas publikacja będzie Państwu towarzyszyć podczas odkrywania uroków, nie tylko Gór Opawskich, ale i całego pogranicza.

Do zobaczenia na pograniczu
nysko-jesenickim!

Andrzej Kruczkiewicz
Starosta Nyski

PORADNIK KULTURALNEGO I ODPOWIEDZIALNEGO TURYSTY

Bądź odpowiedzialny – **zachowuj się zgodnie z turystycznym savoir-vivrem:**

- parkuj samochód wyłącznie w wyznaczonych do tego miejscach,
- zapoznaj się z zasadami obowiązującymi w danym miejscu (zwróć uwagę na znajdujące się na miejscu tablice informacyjne, ostrzeżenia np. dotyczące występowania dzikich zwierząt),
- nie zbaczaj z oznakowanych tras,
- nie hałasuj,
- nie rozpalaj ognia i nie pal papierosów poza wyznaczonymi do tego celu miejscami,
- nie niszczyć drzew, kwiatów, owoców leśnych, grzybów,
- zrezygnuj z picia alkoholu na szlaku,
- bądź kulturalnym turystą - napotkanym na szlaku wędrowcom wypada powiedzieć „dzień dobry” lub „cześć”,
- szlaki nie są wyposażone w kosze na śmieci, dlatego zabierz ze sobą worek na śmieci, do którego wrzucisz wszelkie odpadki (po owocach, batonikach, chusteczkach itp.), napełniony wrzuć do najbliższego kosza lub zabierz ze sobą do domu.

Bądź odpowiedzialny – **pamiętaj, że w lesie to Ty jesteś gościem, a jego gospodarzami zwierzęta, należy im się szacunek:**

- trzymaj się wyznaczonych szlaków,
- nie śmieć, nie zostawiaj resztek jedzenia na szlaku,
- nie dokarmiaj dzikich zwierząt – dokarmianie nie poprawi ich losu. Pamiętaj, dzikie zwierzęta bardzo szybko przyzwyczajają się do łatwego zdobywania pokarmu zatraca-

tym samym naturalny lęk przed ludźmi i samowystarczalność. Dodatkowo istnieje niebezpieczeństwo przenoszenia chorób i pasożytów,

- zapoznaj się i przestrzegaj zaleceń znajdujących się na tablicach informacyjnych,
- zawsze prowadź swojego czworonożnego pupila na smyczy.

Bądź odpowiedzialny – **zadbaj o bezpieczeństwo swoje i innych:**

- przed wyjściem w góry i podczas wędrowki sprawdzaj komunikaty meteorologiczne,
- spakuj odzież ochronną i podstawowe narzędzia, aby być przygotowanym na różne sytuacje, także pogodowe,
- korzystaj ze szlaków w ciągu dnia – będziesz bezpieczny i zapewnisz zwierzętom spokój,
- pij, nawet jeżeli nie czujesz się spragniony,
- zawsze miej ze sobą suszone owoce, batoniki zbożowe czy orzechy – są szybkim źródłem energii,
- pamiętaj, że małe kroki i regularne tempo chodzenia oszczędzają siłę w trakcie wędrowki, a stawy w trakcie schodzenia,
- na cel wycieczki wybierz takie miejsce i teren, które jest odpowiednie dla Twojego poziomu kondycji, doświadczenia i predyspozycji psychicznych (np. lęk wysokości),
- przed wycieczką naładuj telefon, zabierz powerbank i oszczędzaj w górach energię. Pamiętaj, aby zawsze zostawić komuś informację o planowanej trasie,
- jeśli wędrujesz w grupie, trzymajcie się zasady: razem wychodzimy – razem wracamy!

PORADNIK EKOLOGICZNEGO TURYSTY

Bądź odpowiedzialny za środowisko

bilety podróżne, wstępu kupuj w formie elektronicznej, pamiętaj, że na telefonie z łatwością możesz korzystać także z mapy

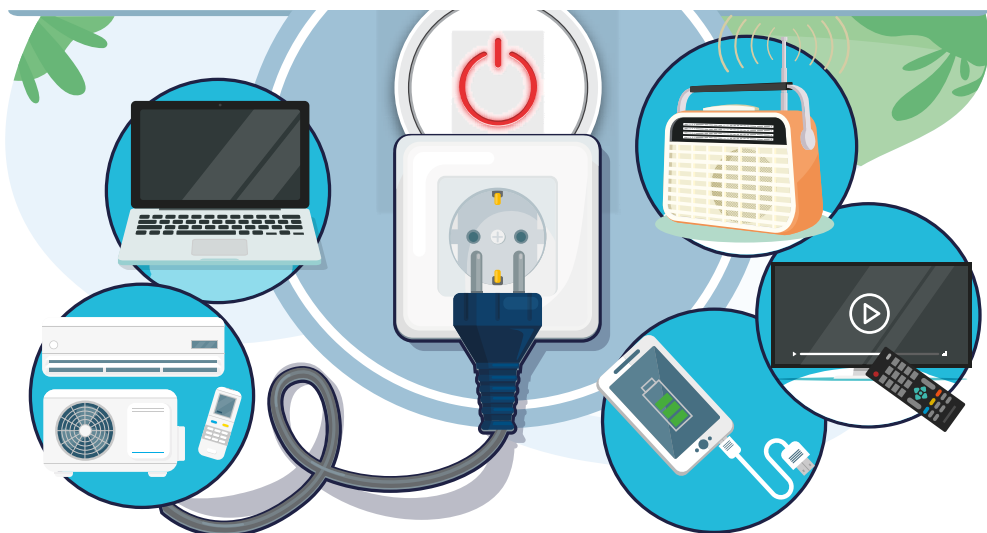

*wybieraj środki transportu, które emitują
mniej gazów cieplarnianych*

*jeśli nocujesz w hotelu, pensjonacie, ośrodku wypoczynkowym itp.
oszczędzaj wodę i korzystaj z jednego zestawu ręczników podczas pobytu,
oszczędzaj energię - przed wyjściem z pokoju zgaś wszystkie światła,
wyłącz telewizor oraz klimatyzację, wyjmij wszystkie wtyczki z gniazdek*

*plastikowe reklamówki zastąp torbami z materiału
(także do przechowywania jedzenia)*

*korzystaj z butelek, pojemników śniadaniowych
i pudełek wielokrotnego użytku*

staraj się używać akumulatorów wielokrotnego ładowania zamiast tradycyjnych baterii (coraz bardziej popularne stają się także turystyczne panele słoneczne)

kupuj przemysłane pamiątki – zrezygnuj z tych produkowanych „masowo”, a wybieraj produkowane z lokalnych zasobów przez mieszkańców danego miasta czy regionu

Pamiątki - Suweniury

podróżując, zwiedzając kieruj się zasadą „**take nothing but pictures, leave nothing but footprints**” czyli pamiętaj, aby w miejscu, do którego podróżujesz, nie zostawiać po sobie śmieci i nie zabierać żadnych elementów krajobrazu (skał, roślin, piasku, itp.),

CO SPAKOWAĆ DO PLECAKA NA JEDNODNIOWĄ WYCIECZKĘ W GÓRY?

- ubrania na ewentualną zmianę pogody (np. przeciwdeszczową kurtkę, bluzę polarową, czapkę itp.),
- coś do picia (termos z herbatą, napoje izotoniczne, wodę) i zjedzenia (wybierając się na kilkugodzinną wycieczkę w lecie pamiętaj, że część pokarmów „kiepsko” znosi kilka godzin w upale),
- naładowany telefon i powerbank,
- mapę (papierową lub w telefonie),
- latarkę czołową, która jest bardzo wygodnym rozwiązaniem, gdyż oświetla drogę, nie angażując rąk,
- apteczkę turystyczną.

TYŁE TEORII, CZAS RUSZYĆ W DROGĘ!

zapraszamy w nasze góry!

Góry Opawskie - niezbyt wysokie i o łagodnym ukształtowaniu. Na terenie Gór Opawskich można aktywnie wypocząć, uprawiając turystykę pieszą na oznakowanych szlakach i ścieżkach przyrodniczo-dydaktycznych, a także turystykę rowerową na oznakowanych trasach dla rowerów turystycznych i górskich. Jest to niezwykle, pod względem walorów krajobrazowych oraz unikatowej flory i fauny, obszar, na którym powstał Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” oraz rezerwat przyrody. Góry Opawskie przyciągają również historią górnictwa złota z licznymi relikdami po jego wydobywaniu oraz tradycjami uzdrowiskowymi z odnowionym parkiem zdrojowym w Głuchołazach. Najwyższym szczytem po polskiej stronie Gór Opawskich jest Biskupia Kopa (890 m n.p.m.).

Jeseniki - rozległy obszar górski stanowiący najdalej na wschód wysunięty fragment Sudetów. Najwyższym szczytem Jeseników jest Pradziad (1492 m n.p.m) leżący w masywie Wysokiego Jesenika (cz. Hrubý Jeseník). Inne najwyższe szczyty to: Vysoká Hole (1464 m n.p.m), Kepník (1423 m n.p.m.), Šerák (1350 m n.p.m.). Na wierzchołku Pradziada znajduje się wieża z nadajnikiem telewizyjnym mierząca 162 m wysokości. Jej szczyt to zarazem najwyższy materialny punkt w całych Sudetach. Wysoki Jeseník otaczają: masyw Śnieżnika Kłodzkiego, Rychlebské hory, Góry Opawskie i Niski Jeseník. Jeseníki stanowią centrum turystyki górskiej w lecie jak i w zimie. Gęsta sieć szlaków pieszych i ścieżek dydaktycznych oraz tras rowerowych

pozwała uprawiać aktywne formy turystyki w lecie. Natomiast gęsta sieć tras dla narciarstwa biegowego i liczne ośrodki narciarskie sprzyjają rozwojowi zimowych form sportu i rekreacji. Część obszaru Wysokiego Jesenika zajmuje Park Krajobrazowy Jeseníkův (Chráněná krajinná oblast CHKO Jeseníky) z ponad 20 rezerwatami przyrody. Jeseníki znane są z miejscowości uzdrowiskowych tj.: Jeseník lázně, Lipova lázně, Karlova Studánka. Głównymi miastami tego obszaru wartymi zwiedzenia są: Jeseník, Zlaté Hory, Šumperk i Bruntal. Północna część Jeseníkův znana była z wydobywania złota, głównie w rejonie Zlatých Hor, gdzie do dzisiaj można zobaczyć wiele zachowanych reliktdów z tych czasów m.in. w muzeum czy w skansenie górnictwa złota. Ciekawym obiektem w Jeseníkach, który można zwiedzać, jest elektrownia szczytowo-pompowa Dlouhé stráně.

SZLAKI TURYSTYCZNE PIESZE

Szlak żółty w masywie Biskupiej Kopy

- długość – 12,3 km
- orientacyjny czas przejścia - 4 h 30'
- przebieg: Jarnołówka (rondo) – Gwarkowe Skąły – Piekiełko – Schronisko PTTK – Przełęcz Mokra – Przełęcz pod Zamkową Górą – rozdroże pod Szyndzielową – Pokrzywna (parking przy kąpielisku – węzeł szlaków)

Szlak prowadzi z Jarnołówka do Pokrzywnej masywem Biskupiej Kopy nie dochodząc do samego szczytu. Najwyższy punkt osiąga przy schronisku górskim PTTK im. B. Małachowskiego. Poniżej Przełęcz Mokra szlak biegnie skrajem Rezerwatu Przyrody „Cicha Dolina”. Na szlaku w okolicy Przełęcz pod Zamkową Górą można spotkać „Grób Czarownicy”, a nieco dalej tuż obok Saperskiej Drogi pozostałości dawnej skoczni narciarskiej. Szlak kończy się na parkingu w Pokrzywnej, gdzie krzyżuje się z innymi szlakami.

Szlak niebieski przełomem Złotego Potoku

- długość - 12 km
- orientacyjny czas przejścia - 3 h 45'
- przebieg: Jarnołówka (rondo) – Karolinki – Żabie Oczko – Olszak – Morskie Oczko – Pokrzywna (węzeł szlaków na parkingu obok kąpieliska) – Polana w Cichej Dolinie – dawna skocznia narciarska - Gwarkowa Perć – Piekiełko – Karliki – Jarnołówka (rondo)

Niezbyt forsowny z malowniczymi widokami szlak okólny przebiegający po obu stronach (północnej i południowej) Doliny Złotego Potoku. Na szlaku występują ciekawe odsłonięcia skalne (Karolinki i Karliki) oraz liczne dawne kamieniołomy (m. in.: Gwarkowa

Perć, Żabie Oczko, Morskie Oczko, Piekiełko). Na Polanie w Cichej Dolinie znajduje się miejsce odpoczynkowe z kapliczką, w której odbywają się coroczne plenerowe Pasterki. Nieco dalej, w Cichej Dolinie, można zobaczyć pozostałości po jedynej w Górach Opawskich przedwojennej skoczni narciarskiej. Za skocznia znajduje się jeden z największych dawnych kamieniołomów Gwarkowa Perć, który przejść można po krótkiej skalnej wspinaczce i 35-stopniowej, niemal pionowej, metalowej drabinie. Ostatnim punktem widokowym na Przełom Złotego Potoku są występy skalne zwane Karlikami, poniżej których na stromej ścianie skalnej wmurowana została kamienna tablica w hołdzie poległym w latach 1939-1945. Szlak zamyka pętlę przy rondzie w Jarnołówku.

Szlak żółty „Złotych Górników” w masywie Góry Parkowej

- długość – 8,3 km
- orientacyjny czas przejścia – 3 h
- przebieg: Głuchołazy (plac z Amorkiem) – Park Zdrojowy – Górny Staw (Staw Łabędzi) – Polana nad „Górnikiem” (Zacisze II) – Dolina Sarniego Potoku – tama – Przednia Kopa – Kaplica św. Anny – Wiszące Skąły – Górna Promenada – rezerwat geologiczno-przyrodniczy „Nad Białką” - Dolna Promenada (źródło „Żegnalce”, sztolnia „Górska”) – plac z Amorkiem

Szlak przebiega przez tereny dawnej eksploatacji złota w okolicy Głuchołaz. Na jego przebiegu można zobaczyć stare szyby i sztolnie górnicze, wyrobiska i hałdy urobku, relikty płuczek i działek górniczych. Na Sarnim Potoku znajduje się jedna z najstarszych

hydrotechnicznych budowli na Śląsku – tama do spiętrzania wody. Szlak przebiega również przez szczyt Przedniej Kopy z dawnym schroniskiem i nieczynną wieżą widokową. Poniżej szczytu na przebiegu szlaku znajduje się usytuowana nad „Wiszącymi Skałami” kaplica św. Anny. Po zejściu do promenady spacerowej biegnącej wzdłuż rzeki szlak wchodzi na teren rezerwatu geologiczno-przyrodniczego „Nad Białką”, gdzie również występują liczne i dobrze widoczne ślady wydobywania złota. Kolejnym reliktem po górnictwie złota jest sztolnia „Góraliska” stanowiąca jedyny na szlaku „tunel”, przez który można przejść. Pętla szlaku zamyka się w części zdrojowej miasta na placu z Amorkiem, gdzie znajduje się węzeł szlaków.

Szlak niebieski w masywie Góry Parkowej

- długość – 7,3 km
- orientacyjny czas przejścia – 2 h 30'
- przebieg: Głuchołazy (plac z Amorkiem) – Droga Krzyżowa – Przełęcz 505 – Droga Górna Świńska – Promenada Górna – Rezerwat „Las Bukowy” – źródło Chrobrego – plac z Amorkiem

Spacerowy szlak otaczający masyw Góry Parkowej o niedużej różnicy wzniesień. Częściowo biegnie wzdłuż zabytkowej drogi

krzyżowej z kamiennymi kapliczkami. Na jego przebiegu znajduje się kilka źródeł (m.in. Studnia Jakuba – początek nyskiej drogi św. Jakuba, źródło Juvenii, źródło Chrobrego). Szlak przechodzi również przez rezerwat przyrody „Las Bukowy”.

Trasa na Biskupią Kopę ze Złatych Hor

- długość – 9 km
- orientacyjny czas przejścia – 3 h
- przebieg: Zlaté Hory – Kaplica św. Rocha – Mnichův kámen – Biskupia Kopa – Schronisko pod Biskupią Kopą – Ruiny Zamku Leuchtenstejn – Rožmitál – Zlaté Hory

Malownicza trasa ze stromym podejściem na ostatnim odcinku. Na szczycie Biskupiej Kopy (890 m n. p. m.) znajduje się kamienna wieża widokowa o wysokości 18 m. Zbudowana została w 1898 roku przez Morawsko-Śląskie Sudeckie Towarzystwo Górskie w jubileusz 50-lecia panowania cesarza Franciszka Józefa I (stąd nazwa Kaiser-Franz-Josef-Warte). Z wieży roztacza się piękny widok na wszystkie szczyty Jeseníków.

Pętla z Jeseníka przez miejsca widokowe Křížový vrch, Zlatý chlum, Čertovy kameny

- długość – 8,5 km
- orientacyjny czas przejścia – 2 h 30'

Trasa oferuje malownicze widoki na miasto Jeseník i grzbiety Jeseníków. Prowadzi również przez kilka źródełek (m.in. Neuburský pramen, pramen Skalka), w których można się odświeżyć.

Trasa rozpoczyna się w okolicy Centrum Informacji Turystycznej i biegnie niebieskim szlakiem przez punkt widokowy Křížový vrch, potem wieżę widokową Zlatý Chlum, z której schodzimy do punktu widokowego Čertovy kameny, następnie żółtym szlakiem wracamy do Jeseníka.

Dolina Bílá Opava - Pradziad

- długość – 8,5 km
- orientacyjny czas przejścia – 5 h

Wyjątkowa trasa przez dolinę Białej Opawy prowadząca ścieżką dydaktyczną i rezerwatem przyrody wzdłuż malowniczych kaskad i wodospadów. Trasa jest nieco bardziej wymagająca - miejscami możemy napotkać kładki nad rzeką, drabiny, a czasem nawet łańcuchy. Trasa rozpoczyna się na parkingu w Karlovej Studánce i prowadzi ścieżką dydaktyczną Biała Opawa do chatki Barborka, skąd wchodzimy na ścieżkę dydaktyczną Se skřítkem okolí Pradědu (z goblinem wokół Pradziada), która zaprowadzi nas na szczyt Pradziada.

PODRÓŻE KSZTAŁCA - EDUKACJA PRZYRÓDNICZA W TERENIE

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Z Jarnołówka do Rozdroża pod Piekiełkiem”

- długość: 2 km
- czas wędrówki: ok. 40'
- przebieg: ścieżka prowadzi z miejscowości Jarnołówka przez wychodnie skalne „Karliki” do „Rozdroża pod Piekiełkiem”

Trasa prowadzi zalesionymi zboczami doliny Złotego Potoku pomiędzy malowniczymi odsłonięciami skalnymi o nazwie „Karliki”. Pod względem geologicznym występujące tu skały zbudowane są z warstw łupków fyliitowych oraz metaszarogłazów. W szczelinach skalnych rosną m. in. kępki zanokcic skalnych i murowych - gatunki paproci, które pozostają zielone także zimą.

Na jednej z okazałych wychodni skalnych wyznaczono jedyny znajdujący się na trasie przystanek o nazwie „Karliki”, skąd roztacza się piękna panorama przełomu Złotego Potoku. Na uwagę zasługuje występująca tu w dużych ilościach konwalia majowa, która podlega ochronie częściowej.

Trasa kończy się w miejscu, gdzie krzyżują się dwa pieszce szlaki turystyczne (żółty i niebieski), zwanym „Rozdrożem pod Piekiełkiem”. Jego nazwa wiąże się z legendą dotyczącą istniejącego tu wyrobiska, na dnie którego miały znajdować się wrota do piekła. Sztolnia, o głębokości ok. 10 m, wykorzystywana była niegdyś jako miejsce wydobywania łupków, używanych lokalnie do okładania ścian i produkcji dachówek. Znaleźć tu można także szyszkowca łuskowatego - chronionego grzyba, którego kapelusz posiada dachówkowato odstające łuski. Wśród ptaków na uwagę zasługuje grubodziób, zięba, dzięcioł średni oraz kowalik.

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Z Pokrzywnej przez Olszak i Żabie Oczko do Jarnołówka”

- długość: 4,3 km
- czas wędrówki: ok. 1 h 40'
- przebieg: ścieżka prowadzi z miejscowości Pokrzywna przez wzniesienie Olszak, kamieniołom „Żabie Oczko”, odsłonięcia skalne „Karolinki” do Jarnołówka

Trasa początkowo prowadzi wschodnim wzniesieniem Olszaka, gdzie w koronach drzew żyje rzekotka drzewna – żabka, której budowa palców pozwala utrzymywać się na gładkiej powierzchni liści. Wśród otaczającej roślinności uwagę zwraca jedna z najpiękniejszych roślin dziko rosnących – lilia złotogłów, gatunek w Polsce zagrożony wyginięciem. Ścieżka mija wzniesienie Olszaka (452 m n.p.m.) i prowadzi do starego kamieniołomu „Żabie Oczko”, stanowiącego pierwsze miejsce przystankowe na trasie. To jedno z najciekawszych geologicznie miejsc w Górach Opawskich jest pozostałością po wydobywanych tu w XIX w. łupkach i piaskowcach. Obecnie stary kamieniołom wypełniony jest wodą. W pobliżu Żabiego Oczka można napotkać m.in. traszki górskie czy niejadowite zaskrońce. Dalej szlak prowadzi śródpolną drogą w stronę doliny Złotego Potoku, gdzie wyspowo rozmieszczone są malownicze odsłonięcia skalne „Karolinki”, stanowiące drugi wyznaczony na ścieżce przystanek. Skały tworzą wspaniałe ambony i wychodnie, z których roztacza się piękny widok na masyw Biskupiej Kopy i przełom Złotego Potoku. Na ścieżce spotkać można rzadki i ciekawy okaz grzyba, który zachwyca wyglądem przypominającym krwistoczerwoną ośmiornicę. Przy odrobinie szczęścia na pniach dębów można dostrzec także inny chroniony gatunek grzyba o nazwie ozorek dębowy. Jego nazwa pochodzi od kształtu języka, a kapelusz po odcięciu przypomina w konsystencji surowe mięso i wydziela krwistoczerwoną ciecz. Stąd ścieżka wąskim trawersem schodzi do wsi Jarnońówek, gdzie kończy swój bieg przed mostem na Złotym Potoku.

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Przez Górę Chrobrego w Głucholazach”

- długość: 5 km
- czas wędrówki: ok. 1 h 45'
- przebieg: trasa, w kształcie zamkniętej pętli, prowadzi z części zdrojowej Głucholaz przy

placu z Amorkiem, promenadą spacerową nad rzeką Białą Głuchołaską przez Przednią Kopę do Parku Zdrojowego w Głucholazach

Ścieżka rozpoczyna się przy fontannie z Amorkiem, w zdrojowej części Głucholaz i wiedzie promenadą spacerową wzdłuż prawego brzegu Białej Głuchołaskiej. Po drodze można zobaczyć wyrzeźbioną na kształt ludzkiej twarzy skałę, z której dawniej wypływało niewielkie źródło (źródło Chrobrego). Nieopodal znajduje się „Grota Góralska”, będąca pozostałością sztolni, w której wydobywano złoto. W pobliżu grotty znajduje się źródło o nazwie „Żegnalce”, wyznaczające pierwszy przystanek na trasie. Wytyczona ścieżka przechodzi przez porastający strome stoki Góry Parkowej ponad 100-letni starodrzew bukowy, który objęty został ochroną prawną jako rezerwat „Las Bukowy”. Dalej ścieżka prowadzi obok zabezpieczonej stalowymi kratami sztolni, która jest miejscem hibernacji kilku gatunków nietoperzy, w tym rzadkiego podkowca małego objętego ścisłą ochroną i umieszczonego w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako zagrożony wymarciem. Żyją tu także reliktywne owady bezskrzydłe, skorupiaki i pajęczaki. Miejsce to stanowi drugi przystanek na ścieżce – „Podkowiec”. Nieco dalej znajduje się przystanek nr 3 „Złoty

Szlak" położony na utworzonym w 1999 r. rezerwacie geologiczno - przyrodniczym „Nad Białką”, gdzie zobaczyć można relikty górnictwa złota. Skracająca z promenady w górę ścieżka prowadzi dalej do „Wiszących Skał”, na których w 1908 roku wybudowano kaplicę św. Anny. Niedaleko znajduje się szczyt Przedniej Kopy (495 m n.p.m.), na którym znajduje się przystanek nr 4 „Przednia Kopa”, to także miejsce przecinania się dwóch szlaków turystycznych – żółtego i czerwonego. Na szczycie stoi nieczynne schronisko z kamienną wieżą widokową. Dalej ścieżka krzyżuje się z Drogą Krzyżową prowadzącą do parku zdrojowego w Głuchołazach.

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Dolina Bystrego Potoku na Biskupią Kopę”

- długość: 7,4 km
- czas wędrówki: ok. 2 h 20'
- przebieg: trasa prowadzi z Pokrzywniej malowniczym przełomem Bystrego Potoku i granicą rezerwatu „Cicha Dolina” na szczyt Biskupiej Kopy

Ścieżka rozpoczyna się w miejscowości Pokrzywna i prowadzi malowniczym przełomem Bystrego Potoku i granicą rezerwatu „Cicha Dolina” na szczyt Biskupiej Kopy.

Ścieżka rozpoczyna się w pobliżu budynku Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych i prowadzi do pola biwakowego, na którym znajduje się kaplica polowa, kamienne kręgi na ogniska i deszczochrony z ławkami. Dalej ścieżka prowadzi do przystanku numer 1 – starej skoczni narciarskiej z 1931 r. Po drodze do przystanku numer 2 znajduje się wejście do kilkunastometrowej starej sztolni będącej miejscem hibernacji rzadkich gatunków nietoperzy. Dalej trasa biegnie w kierunku dawnego wyrobiska o nazwie „Gwarkowa Perć” będącego drugim przystankiem na szlaku. Kolejnym przystankiem na szlaku jest „Cicha Dolina” z rezerwatem o tej samej nazwie. Przechodząc przez Bystry Potok ścieżka dochodzi do przystanku nr 4

Schronisko pod Biskupią Kopą

o nazwie „Kamienny Most”. Dalej ścieżka podąża do schroniska „Pod Biskupią Kopą”. Następny przystanek znajduje się na szczycie Biskupiej Kopy będącym najwyższym wzniesieniem polskiej części Gór Opawskich (890 m n.p.m.), zlokalizowane jest tu jedyne na Opolszczyźnie stanowisko jaskra platolistnego. Na szczycie Kopy znajduje się murowana wieża widokowa, z której roztacza się piękny widok na Sudety i pojezierze nyskie.

ROWEREM PO GÓRACH? DLACZEGO NIE?

Trasa masywem Góry Parkowej

- długość: ok. 10 km
 - przebieg: Głuchołazy (plac z Amorkiem) – Droga Krzyżowa (niebieski szlak pieszy) – Przełęcz 505 – Podlesie – asfalter wokół Tylnej Kopy do skraju lasu (tam w lewo) – fragment szlaku żółtego – Droga Krzyżowa – plac z Amorkiem
- Niezbyt trudna okólna trasa po dobrych drogach leśnych (fragment drogą asfaltową w Podlesiu).

Trasa masywem Kopy Biskupiej

- długość: ok. 15 km
- przebieg: Pokrzywna (parking obok kąpieliska – węzeł szlaków) – równoległe z niebieskim szlakiem pieszym – Saperska Droga (równoległe ze szlakiem żółtym) – Przełęcz pod Zamkową Górą – Źłodzijska Ścieżka – Przełęcz Mokra – Schronisko Pod Biskupią Kopą – Przełęcz Mokra – Droga Amalii – Ziemowit – Jarnońtówek (asfalt)

Trasa o dużym stopniu trudności w przypadku podjazdów (podjazd ciągły z Pokrzywnej ok. 8 km, z Jarnońtówka ok. 7 km przy różnicy wzniesień ok. 500 m). Przy zjeździe należy zachować szczególną ostrożność, również ze względu na turystów pieszych. Trasa nie dochodzi do szczytu Biskupiej Kopy, ale od schroniska możliwe jest dojechanie na rowerze na sam szczyt.

Złote Ścieżki – Górskie Trasy Rowerowe Singletrack w Głuchołazach

Singletrack Złote Ścieżki usytuowany jest na zboczu Góry Parkowej w zdrojowej części Głuchołaz. Trasy przejazdu o łącznej długości ok. 5 km dostosowane są do rowerów górskich i mają kilka stopni trudności: rekreacyjna dla początkujących, niebieska z dodatkowymi elementami trudności oraz

ścieżki czerwone i czarne – ze skalnymi „hopkami”, kładkami, kamieniami i korzeniami. Na wszystkich trasach obowiązuje ruch jednokierunkowy oraz zakaz pieszego poruszania się, dlatego ścieżki wyznaczone są poza szlakami turystycznymi i wyposażone w tablice z regulaminem bezpiecznego korzystania z tej wyjątkowej górskiej atrakcji.

Javorník – Borówkowa Góra

- długość: 25 km
- przebieg: Javorník – Travná – Borówkowa Góra

Pomiędzy Javornikiem a Travną napotkamy położony w lesie, przy drodze, zrekonstruowany wapiennik (piec do wypalania wapna) z tarasem zapewniającym widok na otaczające góry. Wapiennik wybudował w 1818 roku Josef Meisner. W latach 1833–1847 był on częścią kamieniołomów w Javorniku. Piec ten należy do najstarszych wapienników na Morawach. W miejscowości Travná warto zobaczyć rzymskokatolicki kościół parafialny Niepokalanego Poczęcia NMP, który zaskakuje swoją wielkością. Kościół został zbudowany w latach 1878–1882 w kombinacji stylów neoromańskiego i neogotyckiego.

Kolejną atrakcją na trasie jest Kaplica Pielgrzymkowa Matki Bożej z Lasalett i Źródło Matki Bożej z Lourdes. Niedaleko źródła znajduje się neogotycka droga krzyżowa z 1894 roku. Mówi się, że źródło ma „cudowną leczniczą wodę”, która poprawia widzenie. Borówkowa Góra (899 m n.p.m.) jest szczytem granicznym głównego grzbietu Gór Rychlebskich. To ważne skrzyżowanie szlaków turystycznych. Na samej górze znajduje się wieża widokowa, która ma 26,1 m wysokości, platforma jest na wysokości 24 m, a przy wejściu należy wspiąć się na 155 stopni. Z Borówkowej Góry prowadzi ładna, utwardzona droga do Javorníka.

GÓRY I NARTY BIEGOWE? DOSKONAŁE POŁĄCZENIE!

Pętla Wolfa

- długość: 5,3 km

Trasa przebiega wokół szczytu Biskupiej Kopy obok Schroniska im. B. Małachowskiego w stronę Przełęczy Pod Kopą (Mokrej). Na przełęczy szlak przechodzi na czeską stronę biegnąc w kierunku przełęczy Petrovy Boudy (nie dochodząc do niej). Powyżej przełęczy krzyżuje się ze szlakiem zielonym i trawersem biegnie w stronę granicy, krzyżując się jeszcze po stronie czeskiej ze szlakiem zielonym i niebieskim biegnącym do Złatych Hor. Po przekroczeniu granicy szlak biegnie w stronę schroniska, gdzie pętla się zamyka.

„Szlakiem Białej Głuchołaskiej”

- początek szlaku: za stadionem miejskim w Głuchołazach
- długość: ok. 4 km
- stopień trudności: łatwy

Trasa prowadzi wzdłuż Białej Głuchołaskiej, której dolina jest bogata w wiele atrakcji (m.in. dwa rezerwaty przyrody: „Nad Białką” z pozostałościami średniowiecznych wyrobisk złota oraz „Las Bukowy” z chronionym starodrzewiem bukowym).

„Szlakiem Bystrego Potoku”

- początek szlaku: polana przy Cichej Dolinie
- długość: ok. 3 km
- stopień trudności: stosunkowo trudny, szlak o dużym przewyższeniu

Przebieg szlaku pokrywa się ze ścieżką przyrodniczo-dydaktyczną „Doliną Bystrego Potoku na Kopę Biskupią” i prowadzi przez jeden z najcenniejszych obszarów leśnych Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” - rezerwat „Cicha Dolina”. Atrakcje na trasie to m.in. stara skocznia narciarska, „Gwarkowa Perć” czyli malowniczy kamieniołom po eksploatacji

łupków, 18-metrowa wieża widokowa im. Cesarza Franciszka Józefa na Kopie Biskupiej.

„Pętla mała polna”

- długość: 2 km
- kolor oznakowania: czerwony
- przewyższenia: 38 m
- stopień trudności: łatwy, dla początkujących
- położenie: przy wyjeździe z Głuchołaz, na prawo od drogi wojewódzkiej 411 prowadzącej z Głuchołaz do przejścia granicznego Konradów – Złaté Hory, na polach za Zajazdem Zagroda. Krótka i łatwa trasa biegnąca polami uprawnymi.

„Pętla duża polna”

- długość: 7 km
- kolor oznakowania: niebieski
- przewyższenia: 140 m
- stopień trudności: średni
- położenie: na prawo od drogi wojewódzkiej 411 prowadzącej z Głuchołaz do przejścia granicznego Konradów – Złaté Hory, na polach ograniczonych szosą do wsi Podlesie, ścianą lasu Góry Parkowej i ulicą Lompy. Długa i interwałowa trasa przebiegająca polami uprawnymi z łagodnymi i długimi podbiegami i zjazdami.

„Pętla leśna wokół Średniej Kopy”

- długość: 4,7 km
- kolor oznakowania: zielony
- przewyższenia: 120 m
- stopień trudności: trasa trudna
- położenie: w masywie Góry Parkowej, przebiega wokół jej najwyższego szczytu – Średniej Kopy na wysokości od 410 m n.p.m. do 510 m n.p.m., ze szlakiem krzyżują się trzy szlaki piesze: czerwony, żółty i niebieski. Trasa biegnie po zalesionym terenie górskim z trudnymi podbiegami, stromymi zjazdami i dwoma ostrymi zakrętami.

Z KAJAKIEM W GÓRY? TAK!!

Szlak kajakowy na rzece Biała Głuchołaska

- długość (Głuchołazy – ujście do Jeziora Nyskiego): 19,8 km
- przebieg: Głuchołazy – Bodzanów – Nowy Świątów – Polski Świątów - Przełęk – Morów – Biała Nysa – ujście do Jeziora Nyskiego

Biała Głuchołaska jest prawym dopływem Nysy Kłodzkiej. Rzeka powstaje z połączenia kilku górskich potoków pod Pradziadem, na stokach Wysokich Jeseníków w Czechach, a kończy swój bieg wpływając do Jeziora Nyskiego. Średni spadek to około 4%, co powoduje, że odcinków o spokojniejszej wodzie praktycznie nie ma.

Biała Głuchołaska zaliczona została do rzek, na których można zdobyć Górską Odznakę

Kajakową PTTK. Po polskiej stronie rzeka dostępna jest dla kajaków poniżej Głuchołaz. Górny bieg rzeki jest uciążliwy do pokonania ze względu na występujące tu liczne progi a także strome brzegi - utrudniające wysiadanie z kajaka przy bystrym nurcie. Dolny bieg, rozpoczynający się od 7,4 km do ujścia, jest bardzo malowniczy i zaliczyć go można do jednego z najpiękniejszych górskich szlaków w kraju. Rzeka płynie nieuregulowanym, kamienistym korytem przez las, którego najcenniejsze partie chronione są w rezerwacie przyrody Przyłęk. Na przebycie całego odcinka szlaku, od Głuchołaz do Jeziora Nyskiego potrzeba ok. 4-5 godzin. Szlak kajakowy dostępny jest jedynie na wiosnę lub w innej porze roku przy wysokim stanie wody.

TROCHE HISTORII

Szlak Miejski w Głuchołazach

- znakowany biało-niebieskimi rombami
 - długość: 6,5 km
 - przebieg: Rynek – Pl. Basztowy – Al. Jana Pawła II – Park Zdrojowy – ul. Parkowa – Górny Staw (Łabędziowy) – Park Zdrojowy – plac z Amorkiem – Dolna promenada (źródło „Żegnalce”, sztolnia „Górska”) – ul. Andersa – Rezerwat „Nad Białką” - Szubieniczna Góra (Czarcia Ambona) – ul. Andersa (k. papierni) – most Andrzeja – ul. Opolska – Pl. Solidarności – ul. Ligonja – Poczta - ul. Skłodowskiej (mury obronne) – budynek dawnego wójtostwa - Kościół św. Wawrzyńca – Rynek
- Okólny szlak spacerowy umożliwiającą

**Amfiteatr w parku
zdrojowym w Głuchołazach**

zapoznanie się z najważniejszymi walorami przyrodniczo - historycznymi i turystycznymi miasta Głuchołazy. Szlak biegnie przez część zdrojową miasta, gdzie można zobaczyć dawną architekturę sanatoryjną a w odnowionym parku zdrojowym zapoznać się z niektórymi metodami wodolecznictwa. W dalszej części szlak biegnie przez tereny dawnego górnictwa złota należące do rezerwatu geologiczno - przyrodniczego „Nad Białką”, gdzie zobaczyć można stare hałdy, szyby i wyrobiska górnicze. Po zejściu z Szubienicznej Góry, z której rozciąga się ładna panorama miasta, szlak prowadzi do centrum miasta, gdzie można zapoznać się z najważniejszymi zabytkami Głuchołaz.

Główny Szlak Sudecki im. Mieczysława Orłowicza – odcinek od Paczkowa do Prudnika

- kolor oznakowania: czerwony
- długość – ok. 85 km, na terenie powiatu nyskiego – ok. 70 km
- przebieg: Paczków – Unikowice – Lisie Kąty (odcinek dojazdowy do dawnego przejścia granicznego Paczków – Bily Potok i połączenie ze szlakiem zielonym po stronie czeskiej) – Ujeździec – Trzeboszowice – Ratnowice – Piotrowice Nyskie – Kałków (odcinek dojazdowy do dawnego przejścia granicznego

Pałac w Piotrowicach Nyskich

Zwanowice-Vidnava i połączenie ze szlakiem zielonym w Vidnavie) – Łąka – Jarnołtów – Sławniowice (odcinek dojazdowy do dawnego przejścia granicznego Sławniowice-Velke Kunetice i połączenie ze szlakiem zielonym po stronie czeskiej) – Gierałcice – Bodzanów – Głuchołazy – Głuchołazy Zdrój (odcinek dojazdowy - zielony - do dawnego przejścia granicznego Głuchołazy - Mikulovice i połączenie ze szlakiem czerwonym po stronie czeskiej) – Podlesie (odcinek dojazdowy do dawnego przejścia Ondřejovic i połączenie ze szlakiem żółtym) – Starowice – Skowronków – Jarnołtówek (odcinek dojazdowy – zielony - do granicy państwa i połączenie ze szlakiem zielonym po stronie czeskiej) – Biskupia Kopa – Pokrzywna – Prudnik PKP.

WARTO ZOBACZYĆ

Sanktuarium Marii Panny Nieustającej Pomocy (Maria Hilf) w Złatych Horach

– powstanie tego miejsca pielgrzymkowego związane jest z wojną trzydziestoletnią. Wtedy to żona miejscowego rzeźnika będąc w stanie błogosławionym schroniła się przed Szwedami w lesie, w którym wśród gęstych jodeł powiła syna Marcina. W 1718 roku (po 70 latach) córka Marcina, spełniając

Sanktuarium Marii Panny Nieustającej Pomocy w Złatych Horach

wolę swojego ojca zawiesiła na jodle obraz Bożej Rodzicielki Maryi. Od tego wydarzenia rozpoczął się kult czci obrazu. Po 10 kolejnych latach zbudowano tu kapliczkę, w której miały miejsca pierwsze uzdrowienia. Z czasem jednak cudowny obraz został przeniesiony do kościoła parafialnego w Zuckmantel (dzisiejsze Zlaté Hory). Stale wzrastająca liczba pielgrzymów sprawiła, że miejscowy ksiądz rozpoczął starania o budowę w tym miejscu świątyni, i tak się stało w 1841 roku. Rocznie przybywało tu od 80 do 100 tys. pielgrzymów. W czasach komunistycznych miejsce to zostało całkowicie zniszczone. Odbudowane w latach 90. XX wieku, dziś znowu stanowi ważne miejsce pątnicze, w którym spotykają się pielgrzymi z całej Europy.

Muzeum Miejskie w Złatych Horach

- mieści się w centrum miasta w barokowym budynku stacji pocztowej z 1698 roku. Zwiedzając jego ekspozycję można poznać górnictwą przeszłość regionu, a poprzez zaaranżowaną na wzór sztolni piwnicę, poczuć się niemal jak prawdziwy górnik. Całość ekspozycji uzupełnia wystawa dokumentująca procesy czarownic w Złatych

Horach. Przy Muzeum rozpoczyna się czerwony szlak turystyczny prowadzący do dworca kolejowego, gdzie łączy się z zielonym szlakiem wiodącym do złatorudnych młynów, będących replikami. XIV-wiecznych młynów służących do pozyskiwania złota.

Tężnia solankowa w Głuchołazach

- znajduje się na półce tarasu wypoczynkowego w sąsiedztwie budynków Szpitala nr 2 (ul. Lompy). Powietrze wokół tężni w wyniku parowania solanki tworzy unikalny mikroklimat, który jest pomocny w leczeniu schorzeń górnych dróg oddechowych. Wysoka na ponad 15 metrów wieża stanowi również doskonały punkt widokowy.

Wieża widokowa i schronisko na Przedniej Kopie

W latach 70. XIX wieku grupa mieszkańców Głuchołaz założyła Promenadeverein (Towarzystwo Promenadowe), mające promować miasto w celu uzyskania przez nie statusu uzdrowiska. Jednym z działań w tym kierunku było oznaczenie sieci tras spacerowych na Przednią Kopę (niem. Holzberg). W 1898 roku natomiast wybudowano na szczycie kamienną wieżę widokową Hohenzollernwarte. Wieża

przypominała średniowieczną warownię i mierzyła 16,5 m. Wkrótce przy wieży, która cieszyła się dużym zainteresowaniem turystów stanął prowizoryczny bufet, dzierżawiony od 1901 przez miejscowego cukiernika. W 1926 roku rozpoczął on obok wieży budowę schroniska turystycznego Holzbergbaude. Obiekt uruchomiono w 1927 roku. Po II wojnie światowej schronisko zdewastowano a wieżę, na polecenie władz wojskowych obniżono o 5 metrów. W 1959 roku schronisko zaczęto remontować, a rok później otwarto je jako Dom Wycieczkowy, prowadzony przez Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Turystyczne z Opola. W 1996 roku budynek spłonął. Obecnie zarówno schronisko jak i wieża widokowa są remontowane.

Wieża widokowa na Biskupiej Kopie

Wieża widokowa na Biskupiej Kopie

Kamienna wieża widokowa na Biskupiej Kopie jest jedną z najstarszych budowli tego typu. Wzniesiona została w 1898 roku na miejscu drewnianej, trzynastometrowej wieży widokowej z 1890 roku przez niemieckie towarzystwo turystyczne MSSGV sekcja Zlaté Hory. Wieży nadano imię Franz – Josef – Warte. Sprawa patrona budowli wywołała mały spór z sekcją Jeseník, która podjęła decyzję, że planowana przez nią wieża widokowa na Zlatým Chlumie będzie nosić takie samo imię. Ostatecznie jednak sekcja Jeseník ustąpiła. Wieżę w 1911 roku odwiedził król saski Fryderyk August. Wydarzenie to uczczone zostało wykonaniem tablicy pamiątkowej. Budowla po remoncie w 1996 roku została ponownie udostępniona turystom.

Wieża widokowa i schronisko na Zlatým Chlumie

Dwudziestosześcimetrowa wieża widokowa na Zlatým Chlumie udostępniona została turystom w 1899 roku. W 1902 roku obok wieży stanęło schronisko im. Adolfa Medritzer - leśniczego w dobrach biskupich, który znacząco przyczynił się do wydania zgody na budowę obiektu. W latach 30. wybudowano nową drogę dojazdową oraz tor saneczkowy, rozbudowano także schronisko. Po wojnie władze czechosłowackie przejęły oba obiekty i przekazały je Klubowi Czeskich Turystów, a po 1948 Powiatowej Radzie Narodowej w Jeseníku. Ta ostatnia zupełnie nie zajmowała się obiema konstrukcjami, w wyniku czego schronisko uległo dewastacji, a w 1955 spłonęło. W 1976 roku uporządkowano teren, przeprowadzono remont wieży, a obok wybudowano drewniany domek służący turystom, regularnie padający w zimie łupem wandalii. W ostatnich latach zastąpiono go większą i solidniejszą budowlą, w której znajduje się bufet oraz miejsce odpoczynku dla turystów.

Z WIDOKIEM NA GÓRY

Jezioro Nyskie to zbiornik zaporowy na Nysie Kłodzkiej, który dzięki piaszczystym plażom i pięknym widokom na pobliskie Góry Opawskie, Rychlebskie i Jeseniki jest doskonałym miejscem do uprawiania turystyki aktywnej. Jezioro jest miejscem gniazdowania wielu gatunków ptaków oraz miejscem odpoczynku w okresie wiosennym i jesiennym dla licznych gatunków przelotnych ptaków wodnych i błotnych. Miejsce to uznawane jest za ostoję ptactwa wodnego o randze europejskiej. Liczne występujące sandacze, okonie, sumy i szczupaki czynią jezioro również rajem dla wędkarzy.

Jezioro Otmuchowskie - roztaczająca się z korony zapory piękna panorama gór – od Pradziada po Śnieżnik zachęca do spacerów o każdej porze dnia. Jezioro jest również wspinałym miejscem do uprawiania wędkarstwa, a łowić można: sandacze, szczupaki, karpie, węgorze, okonie, liny, leszcze i płocie.

Zalew Paczkowski nazwę swoją zawdzięcza miastu, przy którym leży. Ponieważ jest najsłabiej zagospodarowanym turystycznie zbiornikiem, polecamy to miejsce osobom ceniącym spokój i niezmaconą ingerencją człowieka przyrodę. Jezioro słynie z wędkarstwa karpiego – karpie ważące ok. 20 kg nie są tu rzadkością.

Milí návštěvníci!

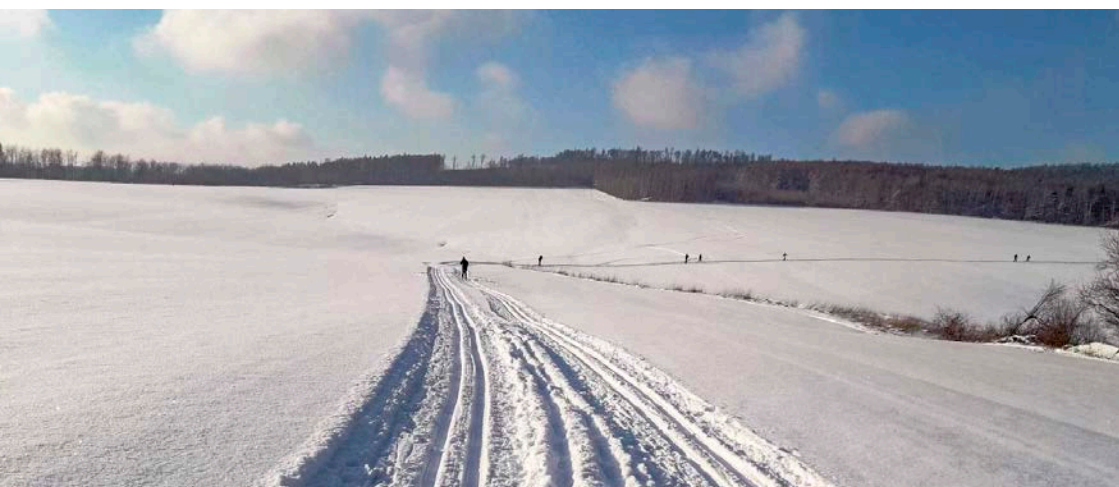
S potěšením vám předáváme průvodce, který vás seznámí s jedním z nejmalebnějších míst v pohraničí, kterým jsou Opavské hory s centrem Glucholazy. Hustá síť značených turistických tras včetně velmi zajímavých naučných a přírodních stezek nebo stezek pro horská kola či kajaky zajistí, že si každý milovník hor a aktivního odpočinku najde něco pro sebe. Publikace vznikla v rámci přeshraničního projektu „Ekologické příhraničí“ realizovaného okresem Nysa ve spolupráci s městem Zlaté Hory. Mimořádně důležitou součástí naší publikace jsou kulturní, ekologické a turistické informace.

Jdouce po turistických trasách Opavských hor, měli bychom si pamatovat, že jsme zde hosty a že hostiteli jsou zvířata, stromy, květiny, houby, ... a ti že si zaslouží úctu. Neničme přírodu, neodhazujme odpadky, protože ničením přírody se ničíme my sami. Budme milí a turisty, které na cestě potkáme, přivítejme tradičním „ahoj“ nebo „dobrý den“.

Doufám, že námi připravená publikace vás bude provázet při objevování kouzel nejen Opavských hor, ale i celého pohraničí.

Na shledanou v nysko-jesenickém pohraničí!

Andrzej Kruczkiewicz
Přednosta okresního úřadu Nysa

PRŮVODCE KULTURNÍHO A ZODPOVĚDNÉHO TURISTY

Budte zodpovědní – chovejte se v souladu s turistickými pravidly slušného chování:

- parkujte auto pouze na místech k tomu určených,
- seznámte se s místními platnými pravidly (věnujte pozornost zdejším informačním tabulím, upozorněním, např. na přítomnost divokých zvířat),
- nescházejte z vyznačených cest,
- nedělejte hluk,
- nerozdělávejte oheň a nekuřte cigarety mimo místa k tomu určená,
- neničte stromy, květiny, lesní plody, houby,
- vzdějte se pití alkoholu na turistické cestě,
- budte kulturním turistou – turisty, které na stezce potkáte, pozdravte „dobrý den“ nebo „ahoj“,
- stezky nejsou vybaveny odpadkovými koši, proto si vezměte se sebou sáček na odpadky, do kterého můžete odhodit veškerý odpad (zbytky ovoce, tyčinky, papírové kapesníčky atd.); po naplnění jej vyhodte do nejbližšího koše.

Budte zodpovědní – pamatujte, že jste v lese hostem a zvířata a rostliny jsou hostiteli a zaslouží si úctu:

- držte se značených stezek, poskytnete klid zvířatům,
- neodhazujte odpadky, nenechávejte zbytky jídla na stezce,
- nekrmte divoká zvířata – krmení nezlepší jejich osud; pamatujte, že divoká zvířata

- si rychle zvyknou na snadné získávání stravy, čímž ztrácejí přirozený strach z lidí a soběstačnost; navíc existuje riziko přenosu nemocí a parazitů,
- přečtěte si informační tabule a řiďte se podle pokynů na informačních cedulích,
- svého čtyřnohého mazlíčka vždy vedte na vodítku.

Budte zodpovědní – starejte se o bezpečnost vlastní i ostatních:

- zkontrolujte zprávy o počasí před cestou do hor a během túry,
- přibalte si náhradní oblečení a základní nářadí; je třeba se připravit na různé situace, včetně nepříznivého počasí,
- používejte turistické stezky během dne – budete v bezpečí,
- pijte hodně, i když nepociťujete žízeň,
- vždy mějte u sebe sušené ovoce, cereální tyčinky nebo ořechy – jsou rychlým zdrojem energie,
- pamatujte, že malé kroky a pravidelné tempo chůze šetří sílu během túry a klouby při sestupu,
- pro účely cesty si vyberte místo a terén odpovídající vaší úrovni kondice, zkušenostem a duševním dispozicím (např. strach z výšek),
- před cestou si nabijte telefon, vezměte powerbank, šetřete energii v horách,
- nezapomeňte vždy někomu nechat informaci o plánované trase,
- pokud jdete ve skupině, držte se pravidla: chodíme spolu – vracíme se společně!

PRŮVODCE EKOLOGICKEHO TURISTY

Bud'te zodpovědní za životní prostředí

cestovní lístky a vstupné si kupte prostřednictvím systému elektronického prodeje, nezapomeňte, že mapu můžete snadno používat v telefonu

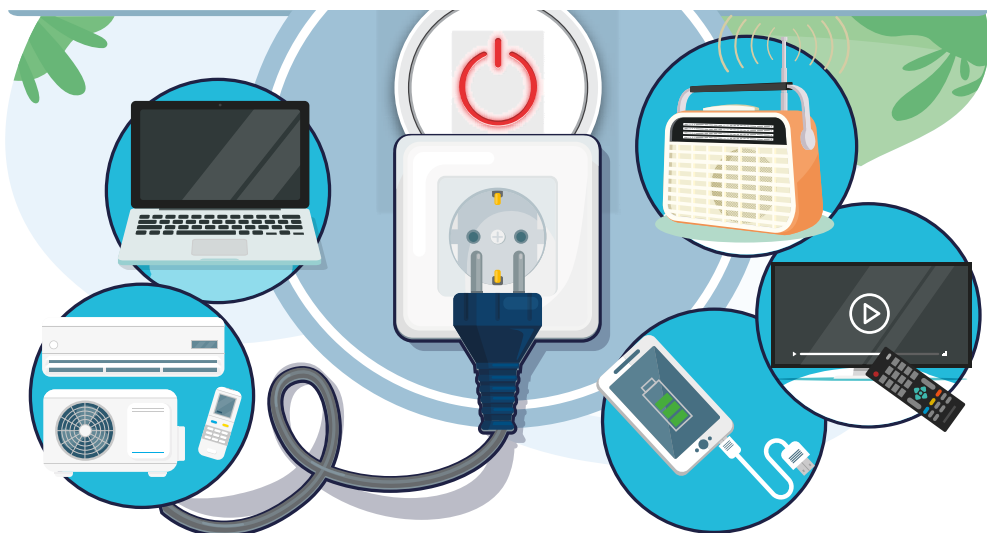

*zvolte dopravní prostředky,
které vypouštějí méně skleníkových plynů*

*pokud strávíte noc v hotelu, penzionu, rekreačním středisku atd.,
šetřete vodou a používejte během pobytu jednu sadu ručníků,
šetřete energii – před odchodem z místnosti vypněte všechna světla,
vypněte televizi a klimatizaci, vyjměte všechny zástrčky ze zásuvek*

*nahradte plastové sáčky látkovými sáčky
(také pro skladování potravin)*

*používejte láhve, nádoby na snídani
a krabičky použitelné opakovaně*

*zkuste místo tradičních baterií použít dobíjecí baterie
(stále populárnější jsou i turistické solární panely)*

*suvenýry nakupujte promyšleně – vzdejte se masově vyráběných
suvenýrů a vyberte si ty, které produkují z místních zdrojů obyvatelé
navštíveného města nebo regionu*

Pamiatki - Suvenýry

při cestování a při návštěvě zajímavých míst se řiďte zásadou „**take nothing but pictures, leave nothing but footprints**“ tj. nezapomeňte nenechávat odpadky v místě, kam cestujete, a nebrat žádné krajinné „suvenýry“ (kameny, rostliny, písek atd.)

CO SBALIT DO BATOHU NA JEDEN DEN DO HOR?

- oblečení pro případnou změnu počasí (např. pláštěnka, flísová mikina, čepice atd.),
- něco k pití (termoska s čajem, izotonické nápoje, voda) a jídlo (pokud jedete v létě na výlet na několik hodin, pamatujte, že některá jídla nevydrží pár hodin v teple),
- nabitý telefon a powerbank,
- mapu (tištěná nebo v telefonu),
- čelovku, což je velmi výhodné řešení, protože osvětluje cestu bez použití rukou,
- turistickou lékárničku.

DOŠTI TEORIE JE ČAS VYDAT SE NA CESTU!

Uítejte na našich horách!

Opavské hory – ne příliš vysoké a s jemnými obrysy. V Opavských horách si můžete aktivně odpočinout, například pěší turistikou po značených turistických stezkách i přírodních a naučných stezkách, ale také cykloturistikou po značených horských stezkách. Jedná se o území výjimečné z hlediska krajinných hodnot a jedinečné flóry a fauny, na kterém byla založena chráněná krajinná oblast „Opavské hory“ a přírodní rezervace.

Opavské hory lákají také historii těžby zlata, řadou hornických památek, ale i lázeňskou tradicí a zrekonstruovaným lázeňským parkem v Glucholazech. Nejvyšším vrcholem Opavských hor na polské straně je Biskupská kupa (890 m n.m.)

Jeseníky – rozsáhlá horská oblast, která je nejvýchodnější hornatou oblastí Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Nejvyšším vrcholem Jeseníků je Praděd (1 492 m n.m.), nacházející se v masivu Vysokého Jeseníku (Hrubý Jeseník). Dalšími nejvyššími jesenickými vrcholy jsou: Vysoká Hole (1 464 m n.m.), Keprník (1 423 m n.m.), Šerák (1 350 m n.m.). Na vrcholu hory Praděd se nachází 162 m vysoká televizní věž s televizním vysílačem. Jeho vrchol je také nejvyšším bodem v celé hornaté oblasti Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Vysoký Jeseník je obklopen masivem Kladského Sněžníku, Rychlebskými horami, Nízkým Jeseníkem a také Opavskými horami. Jeseníky jsou centrem horské turistiky jak v létě, tak i v zimě. Hustá síť turistických tras a naučných stezek i cyklostezek umožňuje v létě aktivní formy turistiky. Navíc jsou tady běžecké tratě a četná lyžařská střediska,

kteřá upřednostňují rozvoj zimních sportů a rekreace. Část oblasti Vysokého Jeseníku pokrývá chráněná krajinná oblast Jeseníky (CHKO Jeseníky) s více než 20 přírodními rezervacemi. Jeseníky jsou známé mnoha lázeňskými místy, jako jsou Lázně Jeseník, Lipová-lázně a Karlova Studánka. Hlavní města této oblasti, která stojí za návštěvu, jsou: Jeseník, Zlaté Hory, Šumperk a Bruntál. Severní část Jeseníků byla známá těžbou zlata, hlavně v oblasti Zlatých Hor, kde dodnes můžete vidět mnoho památek z té doby, včetně muzea nebo skanzenu těžby zlata pod širým nebem. Zajímavým objektem, který lze v Jeseníkách navštívit, je přecerpávací elektrárna Dlouhé stráně.

Stezka v masivu hory Biskupská kupa

- turistická značka: žlutá
- délka trasy: 12,3 km
- přibližná doba absolvování trasy: 4 h 30 min
- průběh trasy: Jarnońtówek (kruhový objezd) – Gwarkowe Skały – Piekieńko – Bukowa Góra – Horský turistický dům Pod Biskupią Kopą – Przełęcz Mokra – průsmyk Przełęcz pod Zamkową Górą – rozcestí Rozdroże pod Szyndzielową – Pokrzywna (parkoviště u koupaliště – rozcestník stezek)

Stezka vede z vesnice Jarnońtówek do vesnice Pokrzywny masivem Biskupská kupa, avšak nedosahuje vrcholu. Nejvyššího bodu je dosaženo u horské boudy PTTK B. Małachowski. Pod průsmykem Przełęcz Mokra vede stezka po okraji přírodní rezervace Cicha Dolina. Na stezce poblíž průsmyku u kopce Zamkowa Góra můžete uvidět Hrob čarodějnice (Grób czarownicy) a kousek dál, hned vedle Saperské dráhy (Saperska Droga), najdete pozůstatky dávného skokanského můstku. Stezka končí na parkovišti v Pokrzywně, kde se prolíná s dalšími turistickými stezkami.

Stezka v masivu hory Góra Parkowa

- turistická značka: modrá
- délka trasy: 7,3 km
- přibližná doba absolvování trasy: 2 h 30 min
- průběh trasy: Glucholazy (Náměstí s Amorkem) – křížová cesta – průsmyk Przełęcz 505 – cesta Górna Droga Świńska – horní promenáda – přírodní rezervace Las Bukowy – pramen Źródełko Chrobrego – Glucholazy (Náměstí s Amorkem) Je to pěší stezka obcházející masiv hory Góra Parkowa s malým převýšením. Částečně vede po historické křížové cestě s kamennými

kaplemi. Na její trase je několik pramenů (mj. Jakobova studna – začátek Svatojakubské cesty v Nyse, pramen Źródełko Juvenia, pramen Źródełko Chrobrego). Stezka také prochází přírodní rezervací Las Bukowy.

Stezka údolím řeky Złoty Potok

- turistická značka: modrá
- délka trasy: 12 km
- přibližná doba absolvování trasy: 3 h 45 min
- průběh trasy: Jarnońtówek (kruhový objezd) – Karolinki – Źabie Oczko – Olszak – Morskie Oczko – Pokrzywna (křiřovatka tras na parkovišti u koupaliště) – mýtina v přírodní rezervaci Cicha Dolina – dávný skokanský můstek – Gwarkowa Perć – Piekieńko – skalní výčnělky Karliki – Jarnońtówek (kruhový objezd)

Je to ne příliš namáhavá okružní trasa s malebnými výhledy, která vede po obou stranách (severní a jižní) údolí řeky Złoty Potok. Jsou zde zajímavé odkryté žíly hornin (Karolinki a Karliki) a četné bývalé kamenolomy (Gwarkowa Perć, Źabie Oczko, Morskie Oczko, Piekieńko). Na mýtině v přírodní rezervaci Cicha Dolina je místo, kde si můžete odpočinout a kde se nachází kaple, v níž se každoročně konají „pasterki“ (mše, které se konají 24. prosince o půlnoci) pod širým nebem. O kousek dál v této rezervaci můžete vidět pozůstatky jediného předválečného skokanského můstku v Opavských horách. Za můstkem je jeden z největších bývalých kamenolomů Gwarkowa Perć, na který lze vystoupit krátkým skalním stoupáním po téměř svislém kovovém žebříku se 35 příčkami. Posledním vyhlídkovým místem v korytě kaňonu řeky Złoty Potok jsou skalní výčnělky

zvané Karliki, pod nimiž byla na strmé skalní stěně postavena kamenná deska na počest obyvatel zabitých v letech 1939–1945. Okruh končí na kruhovém objezdu v Jarnołtówku.

Stezka Złotych Górników v masivu hory Góra Parkowa

- turistická značka: žlutá
- délka trasy: 8,3 km
- přibližná doba absolvování trasy: 3 h
- průběh trasy: Glucholazy (Náměstí s Amorkem) – Lázeňský park – rybník Staw Łabędzi – mýtina Polana nad Górnikiem (penzion Zacisze II) – údolí Dolina Sarniego Potoku – Przednia Kopa – kaple sv. Anny – pohanské obětiště Wiszące Skały – horní promenáda – geologicko-přírodní rezervace Nad Białką – dolní promenáda (pramen Żegnalce, štola Grota Górska) – Náměstí s Amorkem

Stezka prochází bývalými zlatonosnými oblastmi v blízkosti Glucholaz. Na její trase můžete vidět staré důlní šachty a tunely, důlní díla a haldy, pozůstatky míst rýžování zlata a důlních pozemků. Na vodním toku Sarni Potok se nachází jedna z nejstarších

hydrotechnických staveb ve Slezsku – přehradní hráz. Stezka také vede přes vrchol hory Przednia Kopa, kde kdysi byla turistická bouda a dnes tam je rozhledna, nyní zavřená. Pod vrcholem se na cestě nad obětištěm Wiszące Skały nachází kaple sv. Anny. Po sestupu podél řeky směrem k lázeňské promenádě se stezka dostane do geologicko-přírodní rezervace Nad Białką, kde jsou také četné a dobře viditelné stopy po těžbě zlata. Další památkou po těžbě zlata je štola Grota Górska, která je jediným tunelem na stezce, kterým můžete projít. Okruh stezky se uzavírá v lázeňské části města na Náměstí s Amorkem, kde se nachází křižovatka stezek.

Stezka ze Zlatých Hor na Biskupskou kupu

- turistická značka: zelená
- délka trasy: 9 km
- přibližná doba absolvování trasy: 3 h
- převýšení: 490 m
- stupeň obtížnosti: středně těžký
- průběh trasy: Zlaté Hory – kaple sv. Rocha – Mnichův kámen – Biskupská kupa – Horský turistický dům Pod Biskupią Kopą – zbytky zámku Leuchtenstein – Rożmitál – Zlaté Hory

Je to malebná trasa se strmým stoupáním v poslední části. Na vrcholu Biskupské kupy (890 m n.m.) stojí kamenná rozhledna vysoká 18 m. Postavila ji v roce 1898 Moravskoslezská sudetská horská společnost k 50. výročí vlády císaře Františka Josefa I. (Kaiser-Franz-Josef-Warte). Z rozhledny je krásný výhled na všechny vrcholy Jeseníků.

Trasa z Jeseníku vyhlídkovými k Čertovým kamenům

- turistická značka: nejprve modrá, pak žlutá
- délka trasy: 8,5 km
- přibližná doba absolvování trasy: 2 h 30 min
- převýšení: 440 m
- stupeň obtížnosti: středně těžký
- průběh trasy: Jeseník – Křížový vrch – Zlatý chlum – turistická chata Čertové kameny

Trasa nabízí malebné výhledy na město Jeseník a Zlatohorskou vrchovinu, tedy Jeseníky. Vede také kolem několik pramenů (mj. Neuburský pramen a pramen Skalka), kde se můžete občerstvit čistou vodou. Trasa začíná v blízkosti Turistického informačního centra a vede po modré značce přes zastávku Křížový vrch, dále přes rozhlednu Zlatý Chlum, ze kterou sestoupíme na Čertovy kameny, dále po žluté značce zpět do Jeseníku.

Údolí řeky Bílá Opava – Praděd

- turistická značka: modrá, od chaty Barborka
- červená
- délka trasy: 8,5 km
- přibližná doba absolvování trasy: 5 h

- převýšení: 680 m
- stupeň obtížnosti: těžká
- průběh trasy: Karlova Studánka – údolí řeky Bílá Opava – turistická chata Barborka – Praděd

Jedinečná trasa údolím řeky Bílá Opava, která vede po naučné stezce přírodní rezervaci podél malebných kaskád a vodopádů. Trasa je trochu náročnější – místy se můžeme setkat s lávkami přes řeku, s žebříky, někdy i s řetězy. Trasa začíná na parkovišti v Karlově Studánce a vede po naučné stezce řeky Bílá Opava k chatě Barborka, odkud vstupujeme na naučnou stezku Se skřítkem okolí Pradědu, která nás dovede k vrcholu hory Praděd.

CESTOVÁNÍ JE ŽIVOT! – VZDĚLÁVÁNÍ V PŘÍRODĚ

Naučná a didaktická stezka „Od Jarnońtówku na rozcestí u Piekiełka“

- turistická značka: modrá
- délka trasy: 2,3 km
- přibližná doba absolvování trasy: 40 min
- převýšení: 50 m
- stupeň obtížnosti: snadná
- průběh trasy: Jarnońtówek – skalní výchozy Karliki – rozcestí u Piekiełka

Trasa vede zalesněnými svahy údolí řeky Złoty Potok mezi malebnými skalními výchozy zvanými Karliki. Pokud jde o geologii, horniny, které se zde vyskytují, jsou složeny z vrstev fylitové břidlice jílu. Ve skalních štěrbinách rostou mimo jiné trsy sleziníku červeného – druhu kapradin, který zůstává zelený i v zimě. Na jednom z nádherných skalních výchozů se nabízí jediná zastávka na trase zvaná Karliki, kde je překrásné panorama údolí řeky Złoty Potok. Pozoruhodná je zde konvalinka vonná,

kteřá je částečně chráněna.

Trasa končí v místě zvaném Rozdroże pod Piekiełkiem, kde se kříží dvě turistické stezky (žlutá a modrá). Jeho název souvisí s legendou o vykopané štole, která zde je a na jejímž konci měla být brána do pekla. Štola, hluboká přibližně 10 m, byla kdysi používána jako těžební místo pro břidlici, která se místně používala pro obklady stěn a pro výrobu dlaždic. Naleznete zde také šiškovec černý – chráněnou houbu s čepicí s vyčnívajícími šupinami. Mezi ptáky jsou pozoruhodní dlask tlustozobý, pěnkava, datel střední a brhlík lesní.

Přírodní a didaktická stezka „Od Pokrzywny přes Olszak a Żabie Oczko po Jarnońtówek“

- turistická značka: modrá
- délka trasy: 4,3 km
- přibližná doba absolvování trasy: 1 h 40 min
- převýšení: 100 m

- stupeň obtížnosti: snadná
- průběh trasy: Pokrzywna – vrch Olszak – kamenolom Żabie Oczko – skalní výchozy Karliki – Jarnołówek

Trasa zpočátku vede podél východního kopce Olszak, kde v korunách stromů žije rosníčka zelená – žába, jejíž struktura prstů umožňuje zůstat na hladkém povrchu listů. Z okolní vegetace je pozornost věnována jedné z nejkrásnějších planě rostoucích rostlin – lilii zlatohlavé, druhu ohroženému v Polsku. Cesta prochází kolem vrchu Olszak (452 m n.m.) a vede ke starému kamenolomu Żabie Oczko, který je první zastávkou na trase. Jedná se o jedno z geologicky nejzajímavějších míst v Opavských horách – jsou zde pozůstatky břidlice a pískovce, které se zde těžily v 19. století. V současné době je starý kamenolom naplněn vodou. V okolí kamenolomu Żabie Oczko najdete mimo jiné čolka horského a nejedovatou užovku obojkovou. Dále stezka vede po polní cestě směrem do údolí řeky Złoty Potok, kde na ostrůvku jsou vidět malebné skalní výchozy Karliki, druhá zastávka na cestě. Skály tvoří nádherné kazatelny a výchozy a nabízejí krásný výhled na masiv Biskupská kupa a údolím řeky Złoty Potok. Na cestě můžete potkat vzácný a zajímavý exemplář houby, který zaujme svým vzhledem připomínajícím krvavě červenou chobotnici. Pokud budete mít štěstí, můžete na kmenech dubů spatřit i další chráněný druh hub nazývaný dubový jazyk. Jeho název pochází z tvaru, který připomíná jazyk, jejich klobouk připomíná texturu syrového masa, a když je rozříznutý, vylučuje krvavě červenou tekutinu. Odtud stezka úzkým traverzem klesá do vesnice Jarnołówek, kde končí před mostem přes Złoty Potok.

Přírodní a didaktická stezka „Přes horu Góra Chrobrego v Glucholazech“

- turistická značka: žlutá
- délka trasy: 5 km

Kaple sv. Anny na hoře Parkowa Góra

- přibližná doba absolvování trasy: 1 h 45 min
- převýšení: 190 m
- stupeň obtížnosti: střední
- průběh trasy: lázeňská část Glucholaz – Náměstí s Amorkem – promenáda – řeka Biała Głuchołaska – hora Przednia Kopa – hora Góra Chrobrego (Góra Parkowa) – ul. Parkowa – lázeňský park v Glucholazech

Stezka začíná u Amorkovy fontány v lázeňské části Glucholaz a vede po promenádě podél pravého břehu řeky Biała Głuchołaska. Cestou můžete vidět skálu vytesanou do tvaru lidské tváře, ze které tekl malý pramen (Žródełko Chrobrego). Nedaleko se nachází Grota Górska, což je zbytek štol, kde se těžilo zlato. V blízkosti jeskyně je pramen zvaný Żegnalce, kde je první zastávka na trase. Zmapovaná cesta prochází více než 100 let starým bukovým lesem pokrývajícím strmé svahy kopce Góra Parkowa, která je právně chráněna jako přírodní rezervace Las Bukowy. Dále cesta vede kolem štol zajištěné ocelovými rošty, což je místo zimního spánku několika druhů netopýrů, včetně vzácného vrápence malého, který je pod přísnou ochranou a který je v polské Červené knize zvířat uveden jako ohrožený. Existuje také

reliktní bezkřídlý hmyz, korýši a pavoukovci. Toto místo je zastávka číslo 2 na cestě – Podkowiec.

O kousek dále je zastávka číslo 3 Złoty Szlak, umístěná v geologické a přírodní rezervaci Nad Białką a vytvořená v roce 1999, kde můžete vidět památky těžby zlata. Cesta, která odbočuje z promenády, vede dále k útvaru Wiszące Skały, na kterých byla v roce 1908 postavena kaple sv. Anny. Nedaleko se nachází vrchol hory Przednia Kopa (495 m n.m.), kde je zastávka číslo 4; zde se také protínají dvě turistické trasy – žlutá a červená. Nahoře je turistická bouda (nyní zavřená) a kamenná rozhledna. Dále cesta prochází křížovou cestou a vede do lázeňského parku v Glucholazech.

Přírodovědecká naučná cesta „Údolím řeky Bystry Potok na horu Biskupská kupa”

- turistická značka: zelená
- délka trasy: 7,4 km
- přibližná doba absolvování trasy: 2 h 20 min.
- převýšení: 440 m
- stupeň obtížnosti: těžký
- průběh trasy: Pokrzywna – kaňon řeky Bystry Potok – přírodní rezervace Cicha Dolina – Biskupská kupa

Stezka začíná ve vesnici Pokrzywna a vede podél malebné soutěsky řeky Bystry Potok a po hranici přírodní rezervace Cicha Dolina na vrchol hory Biskupská kupa. Počátek stezky je u budovy Centrum opolských krajiných parků a vede do kempu s polní kaplí, kamennými kruhy na ohně a dešťovými přístřešky s lavičkami. Dále vede cesta k zastávce číslo 1 – dávný skokanský můstek z roku 1931. Na dalším úseku cesty je vchod do staré štoly, která je několik metrů dlouhá a je místem zimního spánku vzácných druhů netopýrů. Trasa pokračuje směrem k bývalému výkopu zvanému Gwarkowa Perć, který je zastávkou číslo 2. Třetí zastávkou na stezce je Cicha Dolina se stejnojmennou rezervací. Cesta procházející údolím řeky Bystry Potok vede až

k zastávce číslo 4 Kamienny Most. Dále cesta vede k Horskému turistickému domu Pod Biskupią Kopą. Další zastávka je na vrcholu hory Biskupská kupa, která má nejvyšší nadmořskou výšku na polské straně Opavských hor (890 m n.m.), zde se jako v jediné oblasti Opole nachází pryskyřník platanolistý. Na vrcholu hory Biskupia Kopa je zděná rozhledna s krásným vyhledem na hornatou oblast Olomouckého a Moravskoslezského kraje a na jezerní oblast Nysa.

NA KOLE PO HORÁCH? PROČ NE?

Stezka masivem hory Góra Parkowa

- délka trasy: 10 km
- průběh trasy: Glucholazy (Náměstí s Amorkem) – křížová cesta (modrá turistická pěší stezka) – průsmyk Przełęcz 505 – Podlesie – asfaltová silnice kolem kopce Tylina Kopa na okraj lesa (zde vlevo) – úsek žluté stezky – křížová cesta – Náměstí s Amorkem

Je to ne příliš obtížná okružní trasa po dobrých lesních cestách (úsek po asfaltové silnici v Podlesí).

Stezka masivem hory Biskupská kupa

- délka trasy: 15 km
- průběh trasy: Pokrzywna (parkování u koupaliště – rozcestník stezek) – souběžně s modrou pěší stezkou – Saperska Droga (souběžně se žlutou stezkou) – průsmyk Przełęcz pod Zamkową Górą – Złodzijska Ścieżka – průsmyk Przełęcz Mokra – Horský turistický dům Pod Biskupią Kopą – průsmyk Przełęcz Mokra – Amáliina cesta (Droga Amalii) – Ziemowit – Jarnołtówek

Trasa je náročná kvůli příjezdovým cestám, kde z vesnice Pokrzywna je to asi 8 km, z Jarnołtówku přibližně 7 km s převýšením 500 m. Při jízdě z kopce byste měli být velmi opatrní, také kvůli pěším turistům. Trasa nedosahuje na vrchol hory Biskupská kupa, ale z Horského turistického domu Pod Biskupią Kopą je možné vyjet na kole na samý vrchol.

Złote Ścieżki – Singletrack – trasy pro horská kola v Glucholazech

Złote Ścieżki Singletrack se nacházejí na svahu hory Góra Parkowa v lázeňské části Glucholaz. Trasy o celkové délce přibližně

5 km jsou přizpůsobeny horským kolům a mají několik úrovní obtížnosti: rekreační pro začátečníky, modrá s menšími obtížemi a červená i černá stezka – se skalními „skoky“, lávkami, kameny a kořeny.

Všechny trasy mají jednosměrný provoz a nejsou zde chodci, protože jsou stezky značeny mimo pěší trasy. Trasy jsou opatřeny tabulemi s pravidly bezpečného používání této jedinečné horské atrakce.

Javorník – Borůvková hora

- délka trasy: 25 km
- průběh trasy: Javorník – Travná – Borůvková hora

Mezi Javorníkem a Travnou narazíme na rekonstruovanou vápennou pec, která se nachází v lese u silnice s vyhlídkovou terasou s výhledem na okolní hory. Vápennou pec nechal postavit v roce 1818 Josef Meisner. V letech 1833–1847 byla součástí javornických kamenolomů. Tato pec je jednou z nejstarších vápenek na Moravě. V Travné stojí za to vidět římskokatolický farní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, který je překvapivě velký. Kostel byl postaven v letech 1878–1882 v kombinaci novorománského a novogotického slohu. Dalším lákadlem prohlídky je poutní kaple Panny Marie Lasalettské a pramen Panny Marie Lurdské. Nedaleko pramene je novogotická křížová cesta z roku 1894. Pramen má prý zázračnou léčivou vodu, která zlepšuje zrak. Borůvková hora (899 m n.m.) je hraničním vrcholem hlavního hřebene Rychlebských hor. Jedná se o důležitou křižovatku turistických stezek. Na vrcholu je rozhledna vysoká 26,1 m, ve výšce 24 m je plošina, ale musíte vyšlapat 155 schodů. Z hory Borůvková hora do Javorníka vede pěkná zpevněná cesta.

HORY A BĚŽECKÉ LYŽE? DOKONALÁ KOMBINACE!

„Wolfův okruh“

- délka trasy: 5,3 km

Trasa vede kolem vrcholu hory Biskupská kupa vedle boudy B. Małachowského směrem k průsmyku Pod Kopą (Przełęcz Mokra). U průsmyku vede stezka na českou stranu směrem k průsmyku Petrovy boudy (aniž by se k němu dostala). Nad průsmykem se kříží se zelenou stezkou a traverzem vede k hranici, zatímco na české straně se kříží se zelenou a modrou stezkou, které vedou do Zlatých Hor. Po překročení hranice vede stezka směrem k boudě B. Małachowského, kde se okruh uzavírá.

„Stezka Biała Glucholaska“

- délka trasy: 4 km
- stupeň obtížnosti: lehká
- průběh trasy: městský stadion v Glucholazech – údolí řeky Biała Glucholaska

Trasa vede podél řeky Biała Glucholaska, jejíž údolí je bohaté na mnoho atrakcí (včetně dvou přírodních rezervací: Nad Białką se nachází zbytky středověkých zlatých dolů a Bukový les s chráněnými starými buky).

„Stezka Bystry Potok“

- délka trasy: 3 km
- stupeň obtížnosti: relativně obtížná vysokohorská stezka
- průběh trasy: mýtina u rezervace Cicha Dolina – dávný skokanský můstek Gwarkowa Perć – kamenolom – Biskupská kupa – rozhledna Císaře Františka Josefa

Trasa stezky se shoduje s přírodní a naučnou stezkou Dolina Bystrego Potoku směrem na horu Biskupská kupa a vede jednou z nejceněnějších lesních partií chráněné krajinné

oblasti Opavské Hory – přírodní rezervaci Cicha Dolina. Mezi zajímavosti na trase patří dávný skokanský můstek Gwarkowa Perć, malebný kamenolom po těžbě břidlice, 18 metrů vysoká rozhledna Císaře Františka Josefa, která se nachází na hoře Biskupská kupa.

„Malý polní okruh“

- délka trasy: 2 km
 - převýšení: 38 m
 - stupeň obtížnosti: malý, pro začátečníky
 - průběh trasy: Glucholazy (vpravo) – krajská silnice 411 – hraniční přechod Konradów – Zlaté Hory – pole za hostincem Zagroda
- Krátká a snadná cesta zemědělskou krajinou.

„Okruh Velká mýtina“

- turistická značka: modrá
 - délka trasy: 7 km
 - převýšení: 140 m
 - stupeň obtížnosti: střední
 - průběh trasy: Glucholazy – silnice 411 – hraniční přechod Konradów – Zlaté Hory – vesnice Podlesie – podél lesa hory Góra Parkowa – ulice Lompy v Glucholazech
- Je to dlouhá trasa zemědělskou krajinou s mírným a dlouhým stoupáním a klesáním.

„Lesní okruh kolem hory Średnia Kopa“

- turistická značka: zelená
- délka trasy: 4,7 km
- převýšení: 100 m
- stupeň obtížnosti: střední
- průběh trasy: Glucholazy – Góra Parkowa – Średnia Kopa – Glucholazy

Trasa vede zalesněnou horskou oblastí s obtížnými výstupy, strmými sjezdy a dvěma ostrými zatáčkami. V nadmořské výšce od 410 m do výšky 510 m n.m. stezku protínají tři jiné turistické stezky: červená, žlutá a modrá.

S KAJAKEM NA HORY? ANO!!

Vodácká trasa na řece Biała Głuchołaska

- délka trasy: 19,8 km
- přibližná doba absolvování trasy: 4–5 h
- průběh trasy: Glucholazy – Bodzanów – Nowy Świątów – Polski Świątów – Przełęk – Morów – Biała Nysa – ústí do Jeziora Nyského

Biała Głuchołaska je pravým přítokem řeky Nysa Kłodzka. Řeka vzniká soutokem několika horských potoků poblíž Pradědu, na svazích Vysokých Jeseníků v České republice, a končí v Nyském jezeře. Průměrný pokles je přibližně 4 %, což znamená, že prakticky neexistují žádné úseky s klidnější vodou. Biała Głuchołaska patří k řekám, na kterých můžete získat kajakářský odznak

Polského svazu turistů (Górska Odznaka Kajakowa PTTK). Na polské straně je řeka k dispozici pro kajaky až do Glucholaz. Horní tok řeky je obtížné překonat kvůli četným prahům a strmým břehům – takže je obtížné se dostat ven z kajaku, když je proud velmi rychlý. Dolní část, která začíná 7,4 km od ústí, je velmi malebná a je jednou z nejkrásnějších horských tras v zemi. Řeka teče v neregulovaném skalnatém korytě lesem, jehož nejceněnější části jsou chráněny cévnaté rostliny v přírodní rezervaci Przyłęk. Na tuto celou trasu, od Glucholaz po Jezioro Nyskie, si musíte rezervovat přibližně 4 až 5 hodin. Vodácká stezka je k dispozici pouze na jaře nebo v jiných ročních obdobích, kdy je vysoká hladina vody.

TROCHU Z HISTORIE

Městská stezka Glucholazy

- turistická značka: bílo-modrý kosočtverec
- délka trasy: 6,5 km
- průběh trasy: Hlavní náměstí (Rynek) – náměstí Plac Basztowy – Al. Jana Pawła II – lázeňský park – ul. Parkowa – horní rybník Łabędzie Jezioro – lázeňský park – Náměstí s Amorkem – dolní promenáda (pramen Żegnalce, štola Grota Góralska) – ul. gen. Andersa – přírodní rezervace Nad Białką – Szubieniczna Góra (Czarcia Ambona) – ul. gen. Andersa (vedle papírnictví) – most Andrzeja – ul. Opolska – náměstí Plac Solidarności – ul. Ligonja – pošta – ul. Skłodowskiej (obránné zdi) – bývalá budova fojtství – kostel sv. Vavřince – Hlavní náměstí (Rynek)

Amfiteatr v lázeňském parku v Glucholazech

Okružní turistická stezka pro pěší, která vám umožní poznat nejdůležitější přírodní, historické a turistické pamětihodnosti města Glucholazy. Stezka prochází lázeňskou částí města, kde můžete vidět starou architekturu sanatoria a v rekonstruovaném lázeňském parku se můžete seznámit s některými vodoléčebnými metodami. Dále stezka prochází oblastmi bývalé těžby zlata, které patří do geologické a přírodní rezervace Nad Bialką, kde jsou staré haldy, šachty a důlní vykopávky. Po sestupu z hory Szubieniczna Góra, ze které se nabízí pěkné panorama města, vede stezka do centra města, kde můžete vidět nejvýznamnější památky Glucholaz.

Hlavní stezka Mieczysława Orłowicze – úsek z Paczkowa do Prudniku

- turistická značka: červená
- délka trasy: 85 km, v katastru okres Nysa – 70 km
- průběh trasy: Paczków – Unikowice – Lisie Kąty (přístupový úsek k bývalému hraničnímu přechodu Paczków – Bílý Potok, kde se na české straně spojuje se zelenou značkou) – Ujeździec – Trzeboszowice – Ratnowice – Piotrowice Nyskie – Kałków (přístupový úsek k bývalému hraničnímu přechodu Zwanowice – Vidnava, kde se ve Vidnavě spojuje se zelenou značkou) – Louka – Jarnołtów – Sławniowice (přístupový

Zámek v Piotrowicích Nyských

úsek k bývalému hraničnímu přechodu Sławniowice – Velké Kunětice, kde se na české straně spojuje se zelenou značkou) – Gierałcice – Bodzanów – Glucholazy – Glucholazy Zdrój (přístupový úsek – zelená značka – k bývalému hraničnímu přechodu Glucholazy – Mikulovice, kde se na české straně spojuje s červenou značkou) – Podleśie (přístupový úsek k bývalému hraničnímu přechodu Ondřejovice, kde se spojuje se žlutou značkou) – Starowice – Skowronków – Jarnołtówek (přístupový úsek – zelená značka – k bývalému hraničnímu přechodu Paczków, kde se na české straně spojuje se zelenou značkou) – Biskupská kupa – Pokrzywna – Prudnik železniční stanice (PKP)

STOJÍ ZA VIDĚNÍ

Svatyně Panny Marie ustavičné pomoci (Maria Hilf) ve Zlatých Horách

Vznik tohoto poutního místa souvisí s třicetiletou válkou. Tehdy se manželka místního řezníka v pozhnaném stavu uchýlila před Švédy do lesa, kde mezi hustými jedlemi porodila svého syna Martina. V roce 1718 (po 70 letech) Martinova dcera, naplňující vůli svého otce, pověsila obraz Rodičky Boží na jedli. Od této události začal kult úcty k obrazu.

**Poutní Místo Panny Marie
Pomocné Maria Hilf**

O 10 let později byla zde postavena kaple, kde se konala první uzdravení. Časem se však záračný obraz přenesl do farního kostela v Zuckmantelu (dnešní Zlaté Hory). Neustále rostoucí počet poutníků přiměl místního kněze zahájit úsilí o vybudování chrámu na tomto místě – to se stalo v roce 1841. Ročně sem přišlo 80 až 100 tisíc poutníků. V době komunismu bylo toto místo úplně zničeno. V 90. letech 20. století byl kostel znovu postaven a dnes je opět významným poutním místem, kde se scházejí poutníci z celé Evropy.

Městské muzeum ve Zlatých Horách

Městské muzeum ve Zlatých Horách

Muzeum je umístěné v centru města v barokní budově poštovní stanice z roku 1698. Při návštěvě jeho expozice se můžete dozvědět o těžební minulosti regionu a prostřednictvím sklepa rekonstruovaného podle štol se budete cítit téměř jako skuteční horníci. Celá expozice je doplněna dokumenty čarodějnických procesů ve Zlatých Horách. U muzea začíná červená turistická stezka, která vede k vlakovému nádraží a na ní navazuje zelená turistická stezka, která vede k vzácným replikám mlýnů na zlato ze 17. století.

Solanková gradovna v Glucholazech

Solanková gradovna v Glucholazech byla

Solanková gradovna v Glucholazech

umístěna na ploše rekreační terasy v blízkosti budov nemocnice č. 2 (ulice Lompy). Vzduch kolem gradovny v důsledku odpařování solanky vytváří jedinečné mikroklima, které je užitečné při léčbě onemocnění horních cest dýchacích. Věž vysoká přes 15 metrů je také vynikajícím vyhlídkovým bodem.

Rozhledna a bouda na hoře Przednia Kopa

V 70. letech 19. století založila skupina obyvatel Glucholaz sdružení Promenadeverein (Promenade Society), aby propagovalo město za účelem získání statutu lázní. Jednou z akcí v tomto směru bylo značení pěších stezek na hoře Przednia Kopa. V roce 1898 byla na vrcholu hory postavena kamenná rozhledna Hohenzollernwarte. Věž připomínala středověkou pevnost a byla vysoká 16,5 m. Vedle věže, která byla mezi turisty velmi oblíbená, byl brzy postaven provizorní bufet, který si od roku 1901 pronajal místní cukrář. V roce 1926 začal vedle věže stavět turistickou ubytovnu Holzbergbaude. Zařízení bylo otevřeno v roce 1927. Po druhé světové válce byla ubytovna zničena a věž byla na žádost vojenských úřadů snížena o 5 metrů. V roce 1959 se ubytovna začala rekonstruovat a o rok později byl otevřen jako Turistický dům, provozovaný Wojvodským turistickým spolkem z Opole. V roce 1996 budova vyhořela. V současné době jsou ubytovna i rozhledna v rekonstrukci.

Rozhledna na hoře Biskupská kupa

Kamenná rozhledna na hoře Biskupská kupa je jednou z nejstarších staveb tohoto typu. Byla postavena v roce 1898 na místě 13metrové dřevěné rozhledny postavené v roce 1890 německým turistickým sdružením MSSGV, sekce Zlaté Hory. Věž byla pojmenována Franz-Josef-Warte. Případ patrona budovy způsobil malý spor s jesenickou sekcí MSSGV, která rozhodla, že obdobná vyhlídková věž na Zlatém Chlumu bude pojmenována stejně; nakonec však jesenická sekce ustoupila. V roce 1911 věž navštívil saský král Friedrich August. Tuto událost připomíná pamětní deska. Po rekonstrukci v roce 1996 byla budova znovu zpřístupněna turistům.

Rozhledna Biskupská kupa

Rozhledna a bouda na Zlatém Chlumu

Dvacetišestimetrová rozhledna na Zlatém Chlumu byla pro turisty otevřena v roce 1899. O tři roky později byla vedle věže postavena ubytovna Adolf Medritzer – byla pojmenována podle lesníka v biskupských statcích, který významně přispěl ke schválení výstavby ubytovny. Ve 30. letech 20. století byla postavena nová přístupová cesta a sáňkařská dráha a také byla upravena turistická bouda. Po válce převzaly obě zařízení československé úřady a předaly je Klubu českých turistů a po roce 1948 Národní okresní radě v Jeseníku, která se o boudu vůbec nestarala, v důsledku čehož byla bouda zničena a bohužel v roce 1955 vyhořela. V roce 1976 byl areál uklizen, věž byla zrekonstruována a vedle ní byla postavena dřevěná chata pro turisty, která byla v zimě pravidelně drancována vandaly. V posledních letech byla nahrazena větší a pevnější budovou, ve které je umístěn bufet a místnosti pro ubytování turistů.

S VÝHLEDEM NA HORY

Jezioro Nyskie (Nyské jezero) je přehradní nádrž na řece Nysa Kłodzka, která je díky svým písčným plážím a krásným výhledům na nedaleké Opavské hory, Rychlebské hory a Jeseníky dokonalým místem pro aktivní turistiku. Jezero je hnízdištěm mnoha druhů ptáků a na jaře a na podzim místem odpočinku pro četné druhy stěhovavých a bažinatých ptáků. Toto místo je považováno za významné útočiště vodního ptactva v Evropě. Díky množství candátů, okounů, sumců a štik je jezero také rájem pro rybáře.

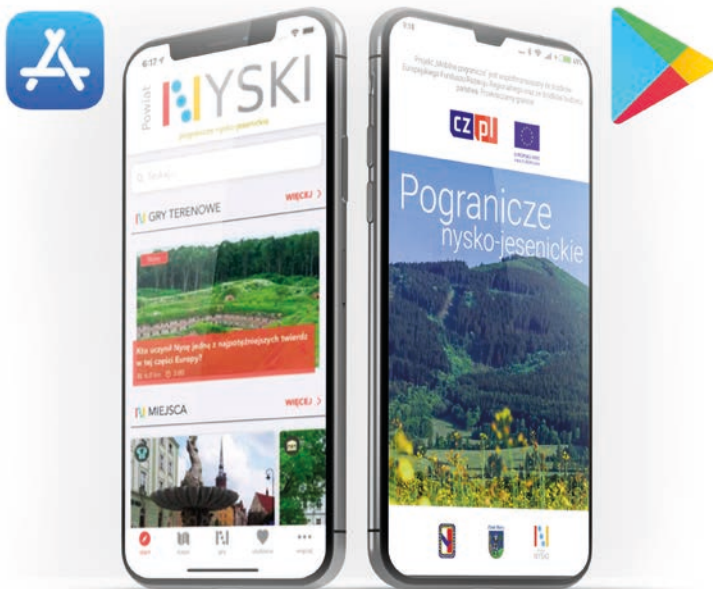

Jezioro Otmuchowskie (Otmuchovské jezero), které nabízí nádherné panorama hor odvíjející se nad korunou přehrady od Pradědu ke Sněžníku, vás vybízí k procházkám kdykoli během dne. Jezero je také skvělým místem pro rybaření, můžete zde chytat candáta, štika, kapra, úhoře, okouna, lína, cejna a plotici.

Zalew Paczkowski (Pačkovská vodní nádrž) vděčí za svůj název městu Paczków, poblíž kterého se nachází. Jedná se o dvě zásobní retenční nádrže vytvořené v důsledku zaplavení bývalých štěrkoven vodami řeky Nysa Kłodzka. Jelikož se jedná o nejméně navštěvované vodní nádrže, doporučujeme toto místo lidem, kteří si cení klidu a neporušené přírody. Vodní nádrže jsou známé lovem kaprů – kapři o hmotnosti kolem 20 kg zde nejsou vzácností.

Zachęcamy do pobrania darmowej aplikacji mobilnej po pograniczu nysko-jesenickim!

Pierwsza w regionie aplikacja turystyczna dotycząca pogranicza nysko-jesenickiego do pobrania w Google Play i Appstore!
Odkryj region na nowo - pobierz aplikację, baw się razem z nami i daj się zaskoczyć!

Turistická Aplikace po nisko-jesenickém příhraničí

První turistická aplikace po nisko-jesenickém příhraničí, nyní ke stažení na Google Play a Appstore!
Objevte znovu region – stáhněte si aplikaci, bavte se s námi a nechte se překvapit.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

